

ประโยค ป.ธ. ๔
แปล ไทยเป็นมคธ
สอบ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕

๑. สมัยนั้น พระบรมศาสดาทรงแสดงธรรมอยู่ ณ ท่ามกลางบริษัท ฯ นางกุลธิดานี้ให้ลูกนอนลงบนหลังพระบาทพระตถาคตเจ้าแล้ว กราบทูลว่า หม่อมฉันขอถวายลูกคนนี้แด่พระองค์ ขอพระองค์ ทรงโปรดประทานชีวิต แก่ลูกของหม่อมฉันด้วยเถิด ฯ เทพผู้มีใจดีซึ่งสิงสถิตอยู่ ณ ชุ่มประตุ ไม่ยอมให้นางยักษ์ณีเข้าไปข้างใน ฯ พระบรมศาสดาทรงรับสั่งเรียกพระอานนทเถระมาแล้ว ตรัสว่า อานนทฺ์ เธอจงไปเรียกนางยักษ์ณีนั้นมาเถิด ฯ พระเถระเรียกนางยักษ์ณีนั้นมาแล้ว ฯ นางกุลธิดานอกนี้ กราบทูลว่า นางยักษ์ณีตนนี้ กำลังเดินมา พระพุทธเจ้าข้า ฯ พระบรมศาสดาตรัสว่า นางยักษ์ณีจงมาเถิด เธออย่าส่งเสียงดังไปเลย ดังนี้แล้ว ได้ตรัสกะนางยักษ์ณีนั้นผู้มายืนอยู่ว่า เพราะเหตุไร เธอจึงทำอย่างนี้ ก็ถ้าพวกเธอจักไม่มาสู่ภาพเณหน้าพระพุทธเจ้าผู้เช่นเราแล้วไซ้ไร เวรของพวกเธอ จักตั้งอยู่ชั่วกัลป์ เหมือนเวรของงูกับพังพอน เหมือนเวรของหมี่กับไม้สะคร้อ และเหมือนเวรของกากับนกเค้า ฉะนั้น เพราะเหตุไร พวกเธอจึงก่อเวรและเวรตอบสนองกัน เพราะเหตุว่าเวรย่อมสงบระงับได้ ด้วยความไม่มีเวร หากสงบระงับได้ด้วยเวรไม่ ดังนี้แล้ว ได้ตรัสพระคาถานี้ว่า

ก็เวรทั้งหลายในโลกนี้ ในกาลไหน ๆ ย่อมไม่สงบระงับได้ด้วยเวรเลย
แต่ย่อมสงบระงับได้ ด้วยความไม่มีเวร ธรรมข้อนี้ เป็นของเก่า ดังนี้ ฯ

๒. ความพิสดารว่า สมัยหนึ่ง พระอัครสาวกทั้ง ๒ พาบบริวารของตน องค์กรละ ๕๐๐ รูป ไปกราบทูลลาพระบรมศาสดาแล้ว ได้ไปจากพระเชตวันมหาวิหาร สู่พระนครราชคฤห์ ฯ ชาวพระนครราชคฤห์รวมกัน ๒ คนบ้าง ๓ คนบ้าง มากคนบ้าง ได้ถวายอาคันตุกทานแล้ว ฯ ต่อมาวันหนึ่ง ท่านพระสารีบุตร เมื่อจะทำการอนุโมทนา ได้แสดง



ธรรมอย่างนี้ว่า อุบาสกและอุบาสิกาทั้งหลาย บุคคลบางคนยอมถวายทานด้วยตนเอง (แต่) ไม่ชักชวนคนอื่น บุคคลผู้นั้นยอมได้โมกษสมบัติ (แต่) ย่อมไม่ได้บริวารสมบัติในที่แห่งตนเกิดแล้ว ๆ บุคคลบางคนยอมชักชวนคนอื่น (แต่)ตนเองไม่ถวายทาน บุคคลผู้นั้น ย่อมได้บริวารสมบัติ (แต่)ยอมไม่ได้โมกษสมบัติ ในที่แห่งตนเกิดแล้ว ๆ บุคคลบางคนทั้งตนเองก็ไม่ถวายทาน ทั้งคนอื่นก็ไม่ชักชวน บุคคลผู้นั้น ย่อมไม่ได้อาหาร แม้เพียงข้าวปลายเกเรียนพออิ่มท้อง เป็นคนอนาถา หาผู้ช่วยเหลือมิได้ ในที่แห่งตนเกิดแล้ว ๆ บุคคลบางคนทั้งตนเองก็ถวายทาน ทั้งชักชวนคนอื่น บุคคลผู้นั้น ย่อมได้ทั้งโมกษสมบัติ ทั้งบริวารสมบัติ ในที่แห่งตนเกิดแล้ว ๆ ใน ๑๐๐ อัฒภาพบ้าง ใน ๑,๐๐๐ อัฒภาพบ้าง ใน ๑๐๐,๐๐๐ อัฒภาพบ้าง ๆ ชายผู้เป็นบัณฑิตคนหนึ่ง พังกรรมเทศนานั้น แล้วคิดว่า ธรรมเทศานี้ น่าอัศจรรย์แท้พระสารีบุตรผู้เป็นเจ้าของ กล่าวเหตุแห่งความสุขแล้ว เราสมควรทำกรรมที่ให้สำเร็จสมบัติ ๒ ประการเหล่านี้ ดังนี้แล้ว จึงนิมนต์พระเถระว่า ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าของผู้เจริญวันพรุ่งนี้ขอพระผู้เป็นเจ้าของโปรดรับภิกษาของกระผมด้วยเถิด ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมงพิกากับ ๑๕ นาที

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๔ แปล ไทยเป็นมคธ

๑. ตสฺมี สมเย สตุถา ปริสมชฺเฒ ฐมฺมํ เทเสติ ฯ สา ปุตุตฺตํ ตถาคตฺตสฺส ปาหปิฏฺเจ นิปชฺชาเปตฺวา ตุมฺหากํ มยา เอส ทินฺโน, ปุตุตฺตสฺส เม ชีวิตํ เทถาติ อาห ฯ ทวารโกฏฺฐจเก อธิวตฺโต สฺมณเทโว ยกฺขินิยา อนฺโต ปวิสิตฺตํ นาทาสิ ฯ สตุถา อานนฺทตฺเถโร อามนฺเตตฺวา คจฺฉานนฺท ตํ ยกฺขินี ปกฺโกสาติ อาห ฯ เถโร ตํ ปกฺโกสิ ฯ อิตฺรา อຍံ ฆนฺเต อาคจฺฉตีติ อาห ฯ สตุถา เอตฺ, มา สทฺทํ อกาสิตี วตฺวา ตํ อาคนฺตฺวา จิตํ กสฺมา เอวํ กโรสิ สเจ ทิ ตุมฺเห มาทิสฺสส พุทฺธสฺส สมฺมุชฺชิภาวํ นาคมิสฺสส, อหิณฺกุลานํ วิย เวรํ อจฺฉนฺทนานํ วิย กาโกพฺพุกานํ วิย จ กปฺปฏฺฐจิติกํ โว เวรํ อภวิสฺส, กสฺมา เวรปฏฺฐิเวรํ กโรถ เวรํ ทิ อเวเรน อุปสมฺมติ โน เวเรนาติ วตฺวา อิมํ คาถมาห

น ทิ เวเรน เวรานิ สมฺมณฺตึช กุทาจนํ
อเวเรน จ สมฺมณฺติ เอส ฐมฺโม่ สนนฺตโนติ ฯ

(ธมฺมปทฺฐจกถาย ปจฺโม่ ภาโค/หน้า ๔๖)

๒. เอกสฺมี ทิ สมเย เทว อคฺคสาวกา ปญฺจสฺเต ปญฺจสฺเต อตฺตโน ปริวारे อาทาย สตุถารํ อาปฺจุฉิตฺวา เชตวนฺโต ราชคหํ อคมฺสฺสุ ฯ ราชคหฺวาสิโน เทวปิ ตโยปิ พหุปี เอกโต หุตฺวา อาคนฺตฺกทานํ อทฺสฺสุ ฯ อเถกทิวสํ आयสฺมา สารีปฺตุโต อนฺโม่ทนํ กโรนฺโต อุปาสภา เอโก เอกจฺโจ สยํ ทานํ เทติ, ปรี น สมาทเปติ, โส นิพฺพตฺตนิพฺพตฺตฏฺฐาเน โภคสมฺปทํ ลภติ, โน ปริวารสมฺปทํ เอโก ปรี สมาทเปติ, สยํ น เทติ นิพฺพตฺตนิพฺพตฺตฏฺฐาเน ปริวารสมฺปทํ ลภติ โน โภคสมฺปทํ เอโก เอกจฺโจ สยํปี น เทติ, ปรีปี น สมาทเปติ, โส นิพฺพตฺตนิพฺพตฺตฏฺฐาเนกญฺชิกมตฺตปี กุจฺฉิปุรํ น ลภติ, อนาโถ โหติ นิปฺปจฺจโย, เอโก เอกจฺโจ สยํปี เทติ ปรีปี สมาทเปติ



โส นีพพตตนิพพตตฎจาเน อตตถาวสเตปี อตตถาวสหัสเสปี อตตถาวสตสทสเส-
ปีโกคสมปทญเจว ปริวารสมปทญจ ลภตตีติ เอวံ ฐมมံ เทเสลลิตี ๗ ตเมโก ปณตติปุริโส
สุตฺวาอจฺจริยา วต โภ ฐมมเทสนา, สุขการณํ กถิตํ, มยา อิมาสํ ทฺวินฺหนํ สมปต-
ตินํ นิปฺพาทนกกมมํ กาทุํ วฏฺฏตตีติ จินฺเตตฺวา ฆนฺเต เสว มยฺหํ ภิกฺขุ คณฺหาติ
เถรํ นิมนฺเตลลิตี ๗ (ฐมมปทญจกถาย ปจฺโม ภาโค/หน้า ๗๐)